X. Piotrkowczyka Alexego: Nieśmiertelność prawowiernych przy akcie pogrzebowym ś.p. kazaniem zalecona.

NIESMIERTELNOSC
PRAWOWIERNYCH,
Przy Akćie Pogrzebowym
Iáśnie Wielmożney Iey Mśći
PANIEY MARCYBELLE
Z WODYŃ WODYŃSKIEY
TRYZNINEY,
Wielkiey Wielkiego Xięstwá Litewskiego
PODSKARBINEY,
Brzeskiey, Surázkiey, &c. &c.
STAROŚCINEY.
Z Ambony Grodźińskiey, w Pánien S. BRIGIDY,

Przez
X. ALEXEGO PIOTRKOWCZYKA,
Zakonu Oycow Bernárdynow Prowincyey Polskiey
PROWINCYAŁA.
w Roku 1651. dniá 17. Páździerniká/
Kazániem zálecona.

W KRAK. *W Druk: Wdowyy Dźiedźic: Andrz: Piotrk: Typ: I. K. M.*

IASNIE WIELMOZNEMV
IEGO MOSCI

PANV GEDEONOWI MICHAŁOWI TRYZNIE,

Wielkiemu Wielkiego Xięſtwá Litewſkiego

PODSKARBIEMV:

Brzeſkiemu, Surázkiemu, Stárośćie: Grodźińſkiemu, Mohilowſkiemu, Oekonomowi: Nowodworſkiemu, Perſztuńſkiemu, Przełomſkiemu, Rudnickiemu, Leśniczemu.

Memu wielce Mćiwemu Pánu y Dobrodźieiowi / przy zdrowiu dobrym / Boſkiego błogoſłáwieńſtwá.

Awſze chćiwa nowin ćiekáwość ludzka, mogłáby mi przyznáć beſpieczeńſtwo Iaſnie Wielmożny Mćiwy Pánie, żem z poſpolitego wſzyſtkim Mßałá zdawná ogłoßoney decyzyey Páńſkiey, á nie ſubtelnego konceptu z głowy przy Akćie pogrzebowym záżył, y tom ná widok świátu podał, o czym nikomu podobno nie táyno. Kto iednák wie żeś W. M. nie wybornego Kráſomow-

somowce z bogátey Biblioteki, ále z gośćińcá codzienna podroż odpráwuiacego Miniſtrá abo ſługe Bráćiey Mnieyſzych záćiagnał, y temuż do druku mniey godna widzenia praca podáceś kazał, przebaczy powolnośći moiey. Miey przećie zá wielka y poćieſzna nowine Iáſnie Wielmożny Pánie Podskarbi, *to com powrożył z Chryſtuſem, iż práwowierna Małżonká twoiá vmieráiac iák znowu żyć záczyna;* anima enim (*według Infułatá Niſſeńskiego*) per mortem è morte reſurgit: *y nie rozumiey ábyś skarb ze wſzech naykoſztownieyſzy ſtráćił, ráczey badź pewien żeś go przesłał do skárbcu Niebieskiego. Pozbáwił kiedyś skárbow, zá Boskim dopuſzczeniem, nieprzyiáćiel duſzny Iobá bogátego, z lichwa potym oddał Bog ſtátecznemu w wierze, y gdy druchwy zá ſtráte poczytáli potomkow zmárłych że ich nie zádwodzy ił, lubo inſze rżeczy we dwoynaſob odwetował, Chryzoſtom święty probuie, iż y w tym nie ieſt vkrzywdzonym, poniewaź iedni w niebie, drudzy ná źiemi z nim wiekowáli; vczynił to, mowi,* vt oſtenderet quoniam illi tametſi prærepti ſunt, viuunt tamen, ac omnes Sancto Iob lætitia ſunt, cohæredeſque applaudunt: *y dáley iák o skárbie przydał, iż zá przenieśieniem nie ſzkoduie ná nim:* Non à vitâ in mortem, ſed à domo in domum tranſferuntur. *Opłákiwáli znáć y Dawidá oni Iubilerowie, ktorzy iednego nád tyśiace táxowáli:* Tu vnus pro millibus reputaris: *on záś ná poćieche Phænixem ſie bydź odzywa;* non moriar ſed viuam, & narrabo opera Domini:

y nie

y nie od rzeczy, ábowiem ſczerze vmárły świátu, á żyiący puſtyniey y Bogu Bruno, słuſznie śmierć żywotem, pogrzeb chrzćinámi práwowiernych vtytułował. Mors corporalis quæ per tribulationes accidit, mors dicenda non eſt ſed vitæ principium, poſt hanc enim mortem Sancti feliciter viuere incipiunt, vnde etiam dies obitus Martyrum natale dicitur. *Iáſnie Wielmożny Mćiwy Pánie W. W. X. Litewskiego* PODSKARBI, *z tych dowodow ſnádnie koniekturowáć możeſz o świątobliwym zákończeniu, y ſczeſliwym záczęćiu żyćia Iáſnie Wielmożney twey Małżonki; bo árgumentuiąc wielki wielu Zakonow Pátryárchá Auguſtyn święty, że* non poteſt male mori, qui bene vixerit; *y vczyniwſzy decyzyą, iż* ad hoc prodeſt homini benè viuere, vt detur ei ſemper viuere, *vpewnił o Boskim miłośniku iákoby nie miał ſię ſmućić z śmierći przyiaćielskiey, gdyż wie iż iemu nie ginie co Bogu nie zginęło.* Qui perfectè Deum diligit, non affligitur morte cuiuſquam, quoniam qui toto animo Deum diligit, nouit nec ſibi perire quod Deo non perit. *Tegoż ia zdánia o W. M. moim Mćiwym Pánu ieſtem, że ćię to nie fráſuie, coć zginąć nie może: y owſzem ná vtwierdzenie godną wſpomnienia godnego Doktorá ſentencyą konkluduię.* Illi fleant ſuos quos in perpetuum exiſtimant interijſſe, nobis quibus mors non naturæ ſed vitæ iſtius finis eſt, fletus omnes mortis caſus abſtergat: Non enim amitti videntur, quos non abſumptura mors, ſed

 æterni-

æternitas receptura eſt. *ráczey przy wolnym ſumnieniu w weſołym pożyćiu kończ wiek twoy ſczęśliwie, y tám ſerce twe dyryguy, gdźieś skarb przed ſobą wysłał, á nas zdawná życzliwych Bogomodlcow y ſług ſwych w miłośćiwey łáſce ſwoiey choway; do ktorey ia z Bráćią moią pilnie ſie zálecáiąc, zoſtawam W. M. Mćiwego Páná y Dobrodźieiá vniżonym*

Bogomodlcą y ſługą,

X. Alexy Piotrkowczyk Zakonu ś. Fránćiſzká Bráćiey Mnieyſzych. m. p.

KAZANIE.

Qui credit in me, etiamſi mortuus fuerit viuet; & omnis qui viuit & credit in me, non morietur in æternum. *Ioan: 11.*

NJe dopiero Marcie w żałobe po Brácie przybráney dána tá áſſekurácya Jáſnie Wielmożny Biſkupie / Wielebny Páſterzu Dyoeczyey náßey / Jáſnie Wielmożne / Wielmożne / Mościwe Páńſtwo / y wßyſcy przezacni Audytorowie: przy żałobnym iednák dziśieyßym Akcie / trudno mam żal vkryć / bo śmierć okrutna nie tylko gromádne Hordy Biſſurmáńſkie ná poboiowiſku kładzie / geſtym trupem Schizmatyckim vściela pola / ale y práwowiernym nie folguiąc / znośi meżnych Bohátyrow / gromi walecznych Pułkownikow / we krwi Rycerſtwá odważnego brodzi: á zátym y wſpomnienie iey muśi bydź náder przykre: O mors, quã amara eſt memoria tua! *Eccl: 41.* Po nas padł wyrok Páńſki / ktoryście ſłyßeli w Ewángeliey / iż w ſámych Othomáńſkich / nie Chrześćiáńſkich Páńſtwách / miałá dokázowáć / Oſmánom Tureckim / nie Krolom Chrześćiáńſkim / wolno było korony zdzieráć z głowy / Wezerow Bogá nie znáiących / nie Hetmánow krzyżem ſie ßczycącym Chryſtuſowym znośić / Báßom Máchometáńſkim / nie Offiçerom Bogu hołduiącym wydzieráć regimenty / Bábilońſkie nie Sármáckie odbieráć ſkárby. Alić w tych nießcześliwych czáśiech ziśćiło ſie nád námi proroctwo Izaiaßowe w Rozdź: 3. opiſáne / że gdy Pan záſtepow z Jeruzálem / y z kráiny Judſkiey poznośi mężow woiennych /

Smierć y práwowiernym nie folguie.

Eccl: 41.

Wyrok nie ná práwowiernych.

Czás teráznieyßy opłakánia godny.

Iſa: 3.

nych / żołnierzow odważnych / Kśiążętá potężne / tunc corruet populus, wßyscy śie przybiorą w żałobę. Dźiś bowiem opłákána Koroná Polska lámentuie z Prorokiem *Thren: 1.* Abstulit magnificos meos de medio mei, vocauit aduersum me tempus, vt contereret electos meos. Dźiś Krol Pan náß Miłośćiwy nárzeka / iż tá Tyránká fulcra Reipublicæ, mądrych Senatorow / y w dźiełách rycerskich biegłych Pułkownikow kosa swą podćiełá.

Skarb vtrácony. Dźiś cne rycerstwo wzbudza żálobne Threny / iż ostradáło dobrych y náder ßczęśliwych Regimentarzow / ktorzy im w krwáwym boiu kredensowáć byli zwykli. Dźiś náostátek Wielki Wielkiego Xięstwá Litewskiego PODSKARBI, boleie ćiężko / że go tylko przy Skárbie Rzeczypospolitey zostáwiwßy / iego naykocháńßy z ręku mu wydárłá : bo ieśliż

Eccl: 6. ták iest (iákoż nie pobłądźił Salomon mądry) iż Amicus fidelis protectio fortis, qui inuenit illum, inuenit the-

Dáremny tryumph. saurum; toć kto go ostrada / tráći skarb kosztowny. Lecz możeß ztąd okrutnico nie vpewniáć śie o zwyćięstwie / áni tryumphowáć / ábyś y práwowiernych woiowáć miáłá / vczyniwßy bowiem tránspozycyą słow Zbáwićielowych zá fundáment kazánia mego záłożonych / iż nie tylko żyiący w Wierze Kátholickiey vmieráć nie máią / wßákże y vmárli żyć będą ná wieki. Etiam si quis mortuus fuerit,

Poćiechá żáłosnym viuet: zápłákáne oczy / y bolesne sercá znáydą w nich poćiechę. Ták y sam Bog w podobnym żalu ćießył płáczących

Isa: 26. nád poboiowiskiem. *Isa: 26.* Viuent mortui tui: Interfecti mei resurgent, expergiscimini & laudate qui habitatis in puluere: wskrzeßę ia tych vmárłych ktorych opłá-

Też dał Bog w podobnym żalu. kuieß / powstáną zábići / wy w żáłobę przybráni y popiołem przytrząśnieni / ocuććie śie y chwalćie Páná. A żeby snadź to práwie Anyelskie śmierći nie podległe życie / y ći Phœnixowie ktorzy vmieráiąc żyią / nie byli w podźiwieniu / ná

zbáwien-

zbáwienny zalot tey zacney Heroiny / Wielkiey Wielkiego Xięstwá Litewskiego PODSKARBINEY, Brzeskiey / Surázkiey / Stárośćiney / zá pomocą Bozą / y pilnym łaśk Wászych słuchániem / będę ie chćiał elucydowáć. Przyimieß Przezacna Audyencya iáko od podroznego / lubo prostym konceptem wystáwione.

NJe tuße áby kto miał bydź ták opießáłym w rozum / v kogoby rzetelna y rzeczywista powieść Páńska / iż práwowierni vmieraiąc żyią / w mniemániu zá Paradoxum vchodziłá; bo nie tylko w náukách Chrześćiáńskich dobrze wyćwiczonych / y onych inßym vżyczáiących / wyraża pismo Słońcem / ktore zachodowi nie podległo: Qui erudiunt multos ad iustitiam, fulgebunt in perpetuas æternitates; wßákże y o wßystkich mądrych mądrze powiedział Seneka nie głupi / iż západáiąc iáśniey świecą niżeli ná wschodźie: Sapiens securius moritur quàm nascitur. Dawno pomárli dowćipni Homerowie / Owidyußowie / przecie ták ná żywych w Szkolách Poetowie pátrzą / gdyż y sámi o tákim po zeyśćiu wrozyli żyćiu / ktoremu vroczne oczy y záwistne sercá nie zászkodzą:

Powieść rzeczywista, nie Paradoxum.

Nie przyimuie vczonych śmierć żywota.

Poetowie y po śmierći żyią.

Fama manet facti posito velamina currunt,
Et memorem famam qui bene gessit habet.

bá y świeżßy w swoich Lirykách:

Nescit cedere
Est sola virtus quæ posuit caput
Sublime cum cælo, hanc neq; arctos
Trudet ad Hesperium cubile.

Sarbieu: in Lyricis,

Nie dopiero y wymownych pochowano Demostenow / Cyceronow / á wżdy do tąd przez swych Orátorow mowią / y iśći śię iednego z nich powieść / iż pámiętne dźiełá ludźi nieśmiertelnymi y práwie niebieskimi bydź opowiádáią:

Vmárli krasomowcy mowią.

dáią: Opes & vita caduca & fluxa ſunt: & opes quidem ante nos ſæpè, vita nobiſcum ſemper abit: Nomen autem & fama æternant, eaq́ue ſola cùm non erimus hîc erunt. Nieznáć pewnie do tych czas y mogiły onych Gálenow / Hippokráteſow / kto iednák ich áforyzmow ſłucha / iákoby ſámych ſłuchał; á lubo ćiż powiedźieli / że contra vim mortis non creſcunt herbæ in hortis: nie ták ná śmierć potepiáią / áby inßego wiekowánia nie mieli obiecowáć; zkąd y Báronius ná rok 716. pißąc / wſpomina iż Theodozyuß Ceſarz w chorobie od Doktorow odſtąpionym bedąc / miáſto recepty to ſłowo / Sanitas, ná nagrobku odryſowáć kazał: iákoby chćiał rzec według świeżo przeczytáney Ewángeliey; vmieráiąc nábede zdrowia. Już y prawni Solonowie / Likurgowie / Juſtyniánowie / nie zdádzą ſie żyć ná świećie / żyią przećie ná Seymikách / Trybunalách / y Seymách generálnych / gdźie ácżby przewinionego / iáko niegdy ſpráwiedliwy Párláment zaboyce Rárákálle / zá ktorym ſupplikowano / áby miedzy Bogow był policzonym / ná śmierć ſentencyowáli: Vt vultis ſit Diuus, dummodo non ſit viuus; nie præiudykuią po śmierci náſtepuiącym wiekom. Bez wątpienia y oni ſtárzy Philozophowie in cineres do tąd reſoluti, ich iednák integritas w Axyomátách / y inßych dowćipnych náukách / zdá ſie być incorrupta; y mniey mam w podźiwieniu poſtepek Apollodorá / iż Sokráteſowi po dekrećie ná śmierć przyniosł do więźienia ßáte piekną: o czym *Ælianus lib: 1. Vari: Hiſtor: cap: 16.* piße; tey bowiem był nádźieie / że go ná inße dáleko dłużße wiekowánie ſtroił y wypráwował. Tegoż potwierdźił Circides, ktory vſłyßawßy iż go ánimowano áby ſie nie wzdrygał śmierci / rzekł / że ſie nie leka: Video enim post mortem viros in omni ſciētiarum genere doctiſſimos; ex Philoſophis Pithagoram,

Medykowie lecżą.

Chory vmieráiąc nábywa zdrowia.

Iuryſtowie z podgrobowcá decydnią ſpráwy.

Philozophow náuka dotąd w popiele nie gáśnie.

Wypráwá iednego z nich ná dłużße wiekowánie.

gorain, ex Historicis Hycatheum, ex Poëtis Homerū, qui suis literarum monumentis immortale sibi nomē pepererunt. W czym że y drudzy nie byli przecznymi / sáme enkomia ktore pochlebne dawáli śmierći (iáko Seneká zowiąc ią portem beśpiecznym / Eurypides álmárya abo áptekę áromátow pełną / Sophokles lekárzem / Horácyus szcześliwośćią) pokázuią. Podźmyż ex Palæstra Mineruæ ná polá Marsowe/ á y tám lubo hártowne groty w sercách męznych Káwálerow więzną / ostre szable głowy odważnych Bohátyrow znoszą / ogniste kule dzielne Rycerstwo gromią / á wżdy w krwáwych potokách zdádzą się żywe dusze pływáć / y wiele ich ktorzy z Hetmánem Thebáńskim ná poboiowisku vmieráiąc/ iákby dopiero żyć poczynáli tryumphuią. Nieomylna abowiem byłá oná ássekurácya chwálebnego Hetmáná Máchábeyskiego / *1. Machab: 2.* ktory do przelania krwie ánimuiąc/ wiekopomną przyobiecał sławę: Date animas vestras pro Testamento Patrum vestrorum, & habebitis gloriam & nomen æternum; gdyż ácz nie dopiero zeszli odważni Kurcyusowie/ śilni Herkulesowie/ męzni Achillesowie/ przećię etiam post funera bellant. Pátrzćież y ná Prozápie zacne/ Fámilie rodowite/ w ktorych Pánegirystowie persone z persona iák złotnicy w láncuchu ogniwo z ogniwem wiążą / á doświádczyćie / że chociaż/ według mądrego Krolá / wiek przodkow zacnych Arytchmetyká może być ocekłowány/ pámiętne dźieła zstárzeć się nie mogą / áni im lat liczą: Bonæ vitæ numerus dierū, bonum autē nomen manet in æternū; y owszem iedná osobá żywa drugą nieumárłą być pokázuie/ gdyż z postępkow Synowskich przedni z Phizyognomistow Izráelskich o dźielách Oycowskich koniekturował / mowiąc: Mortuus est Pater eius, & quasi non sit mortuus, reliquit enim sibi similem post se; y wierzćie iż nie dármo

Woienni vmieráiąc żyć zaczynáią.

1 Mach: 2

Etiā post funera bellant.

Fámiliy zacnych nieśmiertelność.

Z Synow żywych, o Oycách nieśmiertelnych kō iektură.

Ambroſ: lib. de Sũmo bono.

dármo Kśiegi Rodzáiu obſzernie opiſuią / bo mowi Ambrozy ś. iż z nich martwe oſoby żywym głoſem do nas mowią: Vita priorum norma aliorum, qui dum laudantur, alij informantur. Ale nie tu ieſzcze meth Ablow/ktorych y z pod grobowcá głoſ niebioſá przenikáią / y nie ći to z Łázárzem/ z pod kámienia wychodząc ſtype przemieniáią w bánkiet / bo ácz wyſoce wſławionych/ wſzákże pogánow ná monſtre wywodził/a Pan ſámych práwowiernych nieśmiertelnośćią vprzywileiował: Qui credit in me, etiamſi mortuus fuerit viuet,&c. A podobno mátronom/ áni tey zacney Heroiny J. W. Jey M. P. Podſkárbiney/ nie ſłużyłten ſpoſob wiekopomnego żyćia/ ktorym meżowie żyią: pewnie nikt na tym ſie nie záwiedźie / lubo bowiem puſzcze cug Stározakonnym Pániom mądrym/ ktore Hieronim ś. in Epiſt: 140 ad Principem, ták wſpomina: Ruth, Heſter, & Iudith, tantæ gloriæ ſunt, vt ſacris voluminibus nomina indiderint: wiele liczyſz Mátron/ tyle ráchuy Autorow/ktorych Kśiąg doczytaſz ſie w piſmie. Nie będę iey rownał y z onymi ktore w nowym Teſtámenćie ad Philip: 4. miedzy Ráżnodźieiow policzono / á Baſilius Seleucen: Orat: 2. ták w ſtworze ie z nimi monſtruie świátu: Video fœmineum ſexum tangi Paulini curſus æmulatione, video Apoſtolicos ſudores in mundi ſtadio imitatione exprimere. Niechce ráchowáć y z tymi / ktorych potencyey Doktor Anyelſki Thomaſz ś. dziwował ſie / bo vwáżáiąc iż 1. ad Cor: 7. przyznano białeygłowie práwowierney/ że przez nie niedowiárek mąż poświećić ſię może: Vir infidelis per mulierem fidelem ſaluabitur; zá cud to práwie ná widok wyſtáwił: Infidelitas eſt culpa tenacior, virilitas ſexus robuſtior, ſanctificare actus difficilior, & tamen cùm eſſet mulier, emoliuit robuſtum, mundauit immundum, & ſic ſanctificauit infidelem virum.

Pytánie, ſłużyli bia łymgłowo taka nieśmiertelność? Hieron: in Epiſt: 140. ad Principẽ.

Białegłowy w piſmie y náukach biegłe.

virum. Kto iednák znał y te zacną Heroinę / wielką iey mądrość przyznáć musiał. Przyznawałeś J. W. M. Pánie Podskárbi / ábowiem y teraz iákoby ná żywey części wspominasz słowá / y approbuiesz co mądry Sálomon powiedział / iż szczęśliwy náder mąż ktory vważną małżonkę ma w domu: Beatus qui habitat cum muliere sensatâ. Przyznawáli y Ich Mość / ktorzy ábo ktorz náwiedzáć ią byli zwykli / gdyż w rozmowách z nimi drugą Thekuitę mądrą / ábo Abigáil rozsądną wyrażálá w sobie. Przyznawáć musieli y Dworzánie zacnemu Domowi Ich M. Ciow służący / bo ácz według náuki Sálomonowey / dla vstáwicznych chorob nie mogłá gospodárowáć / ználi ią bydź vważnie bácżną Pánią: á zatym co komuś pochlebnie świece z láternie wyietą / z przydániem słow: Extracta magis, zá Symbolum dano / to ia bez pochlebstwá Duszy iey wysoce rozumem vbogáconey / że po śmierci w dobrym dobrych przyiaciół wspominániu iáśniey świeci / przyznáć muszę. Nie śmiem / względem męstwá / málowáć iey Judythą z páłászem ostrym / Jáhelą z hártownym grotem / áni iedną z Amázonek meżnych / bo ieszcze sławny Poetá Wirgiliusz pisząc ad putatam Iunonis Antistitam, sámemu mężowi tarcz y szable / białeygłowie obraz y pacierze / do ręku dáwáć kazał:

Madrość I. W. 1. Eccl:25. Prou:20. *Symbolū nie pochlebne.* *Zalot białogłowski z nabożeństwá, nie z męstwá.*

Cura tibi Diuûm effigies ac templa tueri,
Bella viri pacemq; gerant, queis bella gerenda.

to iednák widzemo wielom / iż lubo w słábey płci / y zdrowiu niesposobnym / meżnego sercá byłá: A dáymy iż v Polakow niewiem zkąd vrosło przysłowie: Geneálogia nie idzie po kądzieli / bo do tąd Polacy swych Bab Herbámi się szczycą / y mái. fundáment w pismie zacnym z mátek vrodzeniem popisowáć się: Non sumus filij Ancillæ sed liberæ; gdyż y Rebeká lubo ią tylko o Oycá pytano / oná librum ge-

Stárożytny zwyczay Polski.

Gen: 24. brum generationis wywodząc / że iest corka Bátuelá/ wnęzká Melchy/ nie zámilczálá ktora go mátká vrodziłá: bym ia iednák Kronikarzem nie Káznodzieią prezentował sie tu/ przyznałbym Fámiliey Jáśnie Wielmożnych Ich Mciow / co niegdy Cassiodorus Dácyuszowi / iż Nescit inde nasci aliquid mediocre, sed tot probati quot nati; nie máß w niey nic martwego / wßyscy żyią / y kwitnąc nie vsychaią. Bywa w niektorych Fámiliách / iák ná drábinie Jákobowey/ po ktorey iedni postępuią w gore/drudzy zpußczáią sie ná dol; ábo według dystynkcyey Philozophow/ ktorzy twierdzą/ że Generatio est progressus à non esse ad esse; gdyż nie w nowinę z chłopá Szláchcic; zás corruptio de esse ad non esse, z Szláchetnie vrodzonego podleyßy nád wieśniaká/ bo y od krußcow bogátych gruby odchodzi żużel. Tey iednák zacney Prozápiey tych ascensow y descensow nie możemy przyznác / ábowiem z Oycá Woiewody Podláskiego/z Mátki Woiewodzanki Lubelskiey vrodziwßy sie/-do wßystkich przednieyßych Stolkow Senatorskich / y Vrzedow Koronnych / tákże W.X. Lit. odzywác sie może. Wyświádczą SOBIESCY, gornych Woiewodztw poważni Senatorowie: wyświádczą TĘCZYNSCY, ná tychże Stolkách mądrzy Konsiliarze: wyświádczą ROZRAZEVVSCY od nich nie podleyßy: wyświádczą ZAMOYSCY, przy boku Páńskim vważni Pieczętarze / w dzielách rycerskich biegli Hetmánowie: wyświádczą DANIŁOVVICZOVVIE, Wielcy Koronni Podskárbiowie/ y Woiewodowie: wyświádczą RADZIEIOVVSCY, y pod ten czás Orlá piástuiący; tákże y Rodzeni J. W. J. Mci / Kásztellan y Łowczy / Podláscy/ á bym względem zacnego z zacnymi zpowinowácenia / krotkości wygadzáiąc pominął inßych/ ácz o tobie w twoiey Bazylice / gdzie iák żywy z nagrobku / pámiętne dzielá swe nam przypo-

Trudno o zacność Fámiliey, bez przysády háńby.

Pámiętosławna to dowitość Ich MM. PP. Wodyńskich.

przypominasz J. W. WIESIOŁOVVSKI, Wielki W. X. Lit. Márszałku/ milczeć nie mogę/ sam J. W. GEDEON TRYZNA, Wielki W. X. Lit. Podskárbi / rowny wszystkim wyżey wspomniánym / niech wystárczy. Lecz przebacz J. W. Mćiwy Pánie / y insze J. W. Mćiwe Páństwo / iż zacnieysze nád was zpowinowácenie wspomnię / to iest z Fámilią Saluatoris, świątobliwym Zakonem Konwentu tego/ kędy Ciotká J. W. Jey Mći pámiętnymi przysługámi żyiąc w grobie/ ná Siestrzenicę swą oczekiwa: ábowiem według powieśći Mędrcá / *Sap: 8.* tá Fámilia zacnieysza/ ktora iest Bogá bliższa. Generositatem glorificat contubernium Dei habens, & omnium Dominus dilexit eam; y ieśliby komu nie przypádło do vpodobánia/ iż ten żálobny Kátáfálk / wozem tryumphálnym zmárła Heroinę żywą Tryumphatorką vtytułuie / nie ia / wszákże sławnopámiętna Xięni ANNA SOBIESKA opowie się przy niey: y vszłoli Klaudyey Westálney Rzymskiey Pánnie / iż postrzegszy że ieden z woyskowych Obersterow przeszkádzał Brátu iey do Tryumphu / owá vfáiąc iż w kośćiele Boginiey Wásty byłá konsekrátką/ skoczyłá ná woz do Brátá y musiał się Tryumph kończyć. Pewnie y tá Bogu poświęcona/ o ktorey nic nie wątpię że iuż z Bogiem tryumphuie/ Siestrzenicy swey do podobnego z tryumphu dopomoże. Ale mniey podobno godna rzecz cudzym kogo pierzem zdobić / y opisowáć MARCYBELLĘ podobną Márcelli/ ktorą zálecáiąc Hieronym ś. mowił: Poniechám kolorow Retoryckich, & nihil in illa laudabo nisi quod proprium est: Hæc opibus & nobilitate contempta, facta est paupertate & humilitate nobilior; o tey J. W. Jey Mći powiem / co o Pawli tenże Purpurat powiedział: Nobilis erat genere, sed multo nobilior sanctitate; bo wiem z náuki tegoż / y Ewángeliey Pogrzebowey/

Zpowinnowácenie z rownie zacnymi Ich Mćiámi.

Ktora Fámilia Bogá bliższa, tá zacnieysza.

Sap: 8.

Kátáfálk vchodźi zá woz tryumphalny

Mniey chwalebna cudzym się zdobić pierzem.

Práwowiernych załos. bowey / że po śmierci wiára y vczynkámi ná wierze się wspieráiącymi / práwowierni żyią. Ille apud Deum potior & nobilior, non quem nobilitas generis, aut dignitas sæculi, sed quem deuotio fidei, & sancta vita, Deo commendat. A tákieyże to potency iest wiárá / iż nieśmiertelność dawa: bez wątpienia ták o tym trzymáć mamy; bo ieśliż sine fide impossibile est placere Deo, pewniey wiekowáć z Bogiem / ktory że iest obiectum fidei, dowodzi Augustyn ś. ánimulac: Weselimy się wierząc w tego ktorego nie widzimy / widzieć iednák będziemy / gdy do niego przyidziemy. Gaudemus & nos credendo in eum quem non videmus, vt securi eum videamus, cùm ad ipsum peruenerimus. Miałem ia w podziwieniu / czemu Zbáwiciel zá sáme wiáre ożywia y kánonizuie

Wiárá ożywia, y kánonizuie. nápoły vmárła Mágdálene: Fides tua te saluam fecit; poniewaz według Theologow / ad iustificationem in adultis non sufficit sola fides; y ktoby przeciwnie trzymał / Concilium Trydentskie *Sess: 6. cap: 8.* klątwą mu pogroziło: nie zdrożne iednák zdánie ś. Ambrożego / iż quamuis

Ad Hebr: 11. delinquentium grandis sit culpa, fidei tamen maior est gratia. y nie dármo Doktor narodow vtytułował ią Substáncyą / bo ná niey wszystkie inſze cnoty wspieráią się. Ja

Wiárá iest cnot fundámentem. zás vtytułuie Rotmistrzynią / ábowiem y Chrystus w ryskowym trybem postąpił z Mágdáleną / kiedy iey wierze dał dánk iáko Rotmistrzowi / lubo odziálowaniem oleyku kosztownego / y lez dáleko kosztownieyszych / iákoby żołdátámi ná kanonizácyą zárobiłá. Rozumiałem tez iż Bog ná

Ion. 3. szczegulne vmartwienie weyźrzał Niniwe miástá / w ktorym zá wyrokiem Krolewskim zmorzeni postem ludzie / y bydło / głosem żałobnym niebiosá przenikáli / álić sáma wiárá z zwyćięstwá tryumphuie. Co vtwierdzáiąc ieden z poważnych Kommentatorow / mowi: Ecce ad aurem

Domini

Domini gemitus etiam brutorum animalium perue- nerunt, qui quidem dum fidei militum militant, cælũ cum supplicatione militarunt. Zgołá słusznie Pan po- wiedział Márcie w Ewángeliey / iż práwowierny luboby vmárł/ żyć będźie! w kim záś wiárá vmrze / nie trzebá mu dźwonić/ áni Requiem śpiewáć. y toć to iest/ dla czego záprośba tey gospodyniey przybywszy Pan ná wskrzeszenie Brátá/ wprzod sie z nią zábáwiał rozmową / niż trupá o- żywiał; ábowiem według subtelnego w koncept Chryzolo- gá/ pilniey było rátowáć słábieiącą w wierze (co poznáć z onych słow: Gdybyś tu był Pánie/ Brát by nie vmárł) ni- żeli tego ktory sie przenośił ná szcześliwe wiekowánie. Nie dźiś tákże stánełá decyzya / iż Extra Ecclesiam non est salus, bo zdawná Izáiasz niedowiárkow odsądźił ży- wotá/ ábo dekretował ná wieczną zgubę: Gens & regnũ quod non seruierit tibi, peribit. á septuaginta Inter- pretes czytáią: Gens & Reges qui non seruierint tibi peribunt. Niech bowiem kto ma dobroć Tytusá Wespá- zyaná/ mądrość Aurelianowe / przestrzega z Tráiánem spráwiedliwośći/ żáluie z Neronem/ iż sie z kim ostro ob- szedł; á iest extra Ecclesiam, żyiąc trupem śmierdźi. Nie- chay w pracách przechodźi Apostołow / w ćierpliwośći Męczennikow/ w vmartwieniu Wyznawcow/ w czystoś- ći Zakonne Pánny; si est extra Ecclesiam, vmárłym iest/ ná wieki nie ożyie; bo tłumácząc wspomniány dekret Izáiaszow Hieronim ś. mowi: Gentes & Reges earum, qui seruire Ecclesiæ noluerint, bonam & vtilem serui- tutem, vt in Apostolicam transeat dignitatem, peri- bunt eâ perditione quæ impijs præparata est; á záty m iáko słuszna powieść Páńska: Qui credit in me etiamsi mortuus fuerit viuet; ták słuszne y odsądzenie niewiernych żywotá. Słuszna y w drugim punkćie/ iż práwowierny

Euseb: Galli: de pœniten: Niniuit.

W kim vmrze wiárá, dźwonić mu nie potrzebá.

Ioan: 6.

Extra Ecclesiam non est salus.

Kto niewierząc vmie rá żyie.

Kto żyiąc wierzy, nie vmrze żyiąc nie vmiera; Et omnis qui viuit & credit in me, non morietur in æternum. y ząd kiedy iednych z Gedeonem trwożyły ármatne woyská/ w wierze nie w potędze vfność pokłádáli/ gdyż pomienionego á do cudow Boskich odwołyWáiącego śię/ ánimuiąc Anyoł: Vade in hâc fortitudine tuâ, & liberabis Israël de manu Madian; wiárę secundum Theodoretum, potęgą bydź rozumiał. Firmam de Deo habebat opinionem, & meruit audire ab Angelo, proficiſcere in hâc fortitudine tuâ; id eſt in robore fidei huius, & vinces Madian: gdy też drugich z álterowáło okropnie burzliwe morze/ ofuknął ich Pan mowiąc: Quid timidi eſtis modicæ fidei? gruntownieyszy záś w wierze zákáſawszy śię/ wskoczył w głębinę iákoby ná ląd beſpieczny: Deſcendens Petrus de nauicula, ambulabat ſuper aquas vt veniret ad Ieſum: y wiárá pewnie nośićielem ie° byłá/ bo mowi *Cyrillus in cath:* 5. Credens ambulauit ſuper aquas, omni fundamento firmiorem habens fidem. Stráſzyły y inszych meteory gorne/ zá ktorych poruszeniem grzmot stráſzliwy/ y potężne pioruny przerażáły ſercá ludzkie/ Theodorus iednák Abbas, o czym *Eribertus Roſueidus in Vitis Patrum, lib:* 15. piſze/ mocno wierząc/ zoſtawał nieporuszonym; y kiedy go pytano ieſliby śię lękał/ odpowiedział: Si cælum terræ adhæreat, Theodoſius non timet; By y niebo ziemie przyćiſnęło/ mnieby nie zátrwożyło. A o wierze tey zacney Heroiny J. W. J. potrzebáſz świádectwá y dowodow? ſłusznie ybym záiſte wszyſtkim widoczne słonce pálcem pokazał/ niż o tym mowił/ o czym nikomu nie táyno; záżyię przeto ſpoſobu/ ktorego záżył pewny Orator/ gdy drugi goruiąc śię ná Antygonow pogrzeb vmárł; wſtąpiwszy bowiem ná Káthedrę czterma słow ſkończył Orácyą: Antigon de ſeipſo loquatur. y tá żyie/ niech od śiebie mowi/ á mowić pewnie

Iudic: 16.

Theodor: q. 12. in Iudic.

Matt: 14.

Práwowiernych nic nie trwoży

Żyie tá zacna Heroiná, niech o ſwoiey wierze mowi.

będźie rzeczą nie słowy/ wspomináiąc nabożeństwá ktore miáłá w vczesczániu do Naświętszego Sákrámentu/ w modlitwách do Bogárodźice Pánny/ do Pátronow swoich/ osobliwie do nászego Pátryárchy/ w przygotowániu sie ná śmierć po skonczeniu Jubileuszu y vmocnieniu Sákrámentámi ná pielgrzymstwo do gornego Hieruzálem. Ale nie dosyć iesscze práwowiernemu ná kompxobowánie wiáry sámym sie nabożeństwem bez inszych vczynkow dobrych popisowáć/ bo tego był zdánia Theodoretus, pisząc *in Epistolam ad Ephes*: iż táki niebá chybić może: Quicunq; Christi fidelis si scuto fidei tantum tectus, ex hoc bello ad cælestem triumphum transire sperat, decipitur. Toż wyznał *Gregorius re & titulo magnus*, że ták owoc drzewo/ ták vczynki człowieká wyświadczáią: Ille veraciter credit, qui exercet opere quod credit: y niech sie nikt przy wierze ná sámym okupie Páńskim nie zásadza/ bo z obligácyą záchecenia do prac stánął/ według świádectwá przedniego z Káznodźieiow/ ktory Tytusowi w głos to wszystkim opowiádáć kazał: IESVS CHRISTVS dedit semetipsum pro nobis, vt nos redimeret ab omni iniquitate, & mundaret sibi populum acceptabilem, sectatorem bonorum operum: Hæc loquere & exhortare, & argue cum omni imperio. Co przetrząsnawszy dowćipem sławny Kárdynał *Caietanus*, czyni illácyą Boskiego ná nas obligu/ że sie niebieskiego wiekowánia nie dołeżymy: Etsi Christus redemit ac mundauit sibi populum, eâ tamen lege eum redemit ac mundauit, vt seipsum quoque populus seruet ac promoueat, vel sit æmulator bonorum operum, non vacet otio, non tepescat, sed velut æmulando incumbat bonis operibus: krotko mowiąc/ káżda osobá práwowierna ma wyrážáć w sobie nie tylko Mágdáleny bogomyślną/ wszákże y Marty prácowitą; y przenoszac sie

Nie sámo nabożeństwo wiáre vmiercza.

Vczynki práwowiernego pokázuią.

Ad Tit. 2.

Okup Chrystusow nie vwalnia od vczynkow zbawiennych.

Wiárá z vczynkámi spolem máia chodźić.

ſtać ſię z tey niżiny podobney Egiptowi / do gorney Páleſtyny/powinná nie ſámepo Moyzeſzá náśládowáć w grũtownym wierzeniu/lecz y Aároná w pobożnych vczynkow wykonániu: ábowiem doczytawſzy ſie Origenes *num: 33.* że Izráelitowie in manu Moyſi & Aaron wyſzli z niewoley Egiptſkiey/ nápominał: Vtraque manus neceſſaria eſt vt inueniatur in nobis, non ſolum fidei & legis cognitio, ſed etiam actuum operumq; perfectio. Abym nie ſzerzył ſie mową w wyliczániu dźieł zbáwiennych tey zacney Heroiny J. W. J. z dwoch oſobliwych / ſzczodrobliwośći y wyćierpienia/ káżdy o iey nieśmiertelnośći wrożyć muśi. Wſzczelá ſie zá dawnych czáſow Quæſtya / co Páná Pánem bydź pokázuie: y odpowiedźiał on rykliwy lew / ozdobá Stolice Apoſtolſkiey / iż liberalitas: Principis enim loco indigni ſunt, qui fortunæ muneribus beneficâ mánu vti neſciunt. Nie páńſtwo to choć przy doſtátkách/ ktore vdźiela ſzczyptą / mogąc garśćią dáwáć. Lactantius tákże pytány bedąc / komu bogáctwe podſkárbſtwo przyznáć / ieſli owym co ſkárbow przyczyniáią / czyli tym ktorzy ich ná dźiełá zbáwienne nie żáłuią: dał reſpons vważenia godny/ iż poślednieyſzy nád pierwſzych dáleko bogátſzymi: Diuites ſunt, non qui diuitias habent, ſed qui vtuntur illis ad opera iuſtitiæ. Záprawdę táką Podſkárbiną oświádczálá ſie bydź tá świątobliwa Jey Mość / bo oboygu Jch Mćiom nie pochlebnie przypiſáć mogę/ co *Nazianz: Orat: 10. de Parentibus S. Cæſarÿ* piſze: Ambo humani, miſericordes, multa tineis & latronibus, & mundi principi eripientes, ab incolatu ad habitationem ſeſe transferebant. Zgadza ſie bowiem Ewángelia ná ſtronę twoię J. W. GEDEONIE, ktora áſſekuruie/ iż qui viuit & credit, non morietur; bo y Gedeoná po oddániu ofiáry vbeſpieczono/ *Iudic: 6.* Pax tecum, ne timeas,

Origen: num: 33.

Co Páná Pánem być pokázuie?

Lactant: lib. 2. c. 16. *Komu náſłuſzniey podſkárbſtwo przyznáć.*

Nie darемny tytuł.

Nazianz Orat: 10. de Parẽt: S. Cæſar.

timeas, non morieris. Ja záś o J. W. Jey Mći/ nie záwiodę się / wrożąc/ iż ią one Suchedniowe ordynárye do Bractw/ á práwie codzienne iálmużny vbogim y Zakonnikom/ lubo vmárła świátu/ żywá Bogu/ opowiádáią / áni ią niebo tytułu prywnie. Jákoż nie dármo Kśiążę Apostolskie vsłyszawszy w zálecenia Tabity Mátrony świątobliwey/ iż byłá pełna vczynkow dobrych/ y szczodrze potrzebnym chlebá vdzieláłá/ śmiele ná vmárłą záwołał: Surge, powstań; był znáć pewien/ iż tá práwowierna ácz vmrze przy vczynkách dobrych / żyć będzie ná wieki: co gdy się ziśćiło/ dawa rácyą Cyprian ś. czemu: Quæ laborantibus viduis largita fuerat ſubſidia viuendi, meruit ad vitam viduarum petitione reuocari. Iż też w niebie tácy żyią/ komprobuie cukrousty Doktor w Homiliey dwudziestey wtorey *in Epiſt: ad Hæbreos* cudowną rzecz / vdawáiąc iákoby tám szczodrych bez pytánia / Zbáwićielá záś áż zá reſponſem ná pytánie: Quis eſt iſte Rex gloriæ? wpuśćić miano: tey/ práwi / duszy / portæ cæli aperiuntur, & illâ intrante, nullus Sanctorum qui portis aſſiſtunt audet dicere: Quæ es tu? vel vnde? A że y podskárbstwo v Jálmużnikow nie docześny tytuł / dowodzi Chryzolog ś. wziąwszy zá fundáment obietnice Páńską / *Matt: 8.* że się w Krolestwie niebieskim wiele gośći przyśiedźie do stołu Abráhámowegó: Multi ab Oriente & Occidēte venient & recumbent cum Abraham, Iſaac, & Iacob, in Regno cælorum. Z tey bowiem okáziey enkomizuie go Autor Podskárbim/ mowiąc: Abraham in ipsâ cæleſti beatitudine fungitur diſpenſatoris officio, quia ſemper hic ſuſcepit peregrinos & pauperes. Toż mniemam encomium tey pewnie nie skąpey Jálmużnicy/ kto ią znał káżdy przyznáć muśi/ bo od rozdawánia / nie od zbieránia / Podskárbiną się tytułowáć mogłá: y godziłoli się Eleázárowi po-

Tábitá szczodra y po śmierći żyie. Act: 9.

Tákim nie bo otwieráią.

Matth: 8. Szczodrzy y w niebie ſą Podſkarbimi.

Izáákowi łáſce Bo żey, z ſczodrobliwości Małżonki, powrożono. kowi potuſzyć Izáákowi o miłosierdźiu Boſkim z ſczodrobliwości przyſzłey Małżonki iego: Jeżeli/ práwi/ nie bedźie żáłowáć nam/ y wielbłądom/ wody/ per hoc intelligam quòd feceris misericordiam cum domino meo. Czemuż y mnie nie ma ſie godźić z ſczodrey MARCYBELLE vbeſpieczáć ciebie J. W. GEDEONIE TRYZNA, o doſtąpieniu tu Boſkiego miłosierdźia/ y po długim przepedzeniu wieku odźiedźiczeniu chwały niebieſkiey? ábowiem chleb ktory nie do obozow Mádyáńſkich/ ále do Szpitalow y Klaſztorow przed ſobą toczyłá/ ſámći dopomoże. Náoſtátek niech y to bedźie folgą w żalu/ że nie tylko kochána Małżonke/ wſzákże y vkoronowána Męczennice

Vćierpienie przeznaczeniē do chwały. páńſko wypráwuieſz przed Máieſtat Boſki: gdyż według Chryzoſtomá ś. Idem est pati ac coronari; y tenże ná przykład monſtruiąc Jozephá Pátryárchę ćierpliwego/ probuie/ iż kogo tu dotyka Bog vtrapieniem iákim/ tego do chwały dyſponuie: Suscepit seruitutis notam, quem Deus præparauit ad gloriam; w czym nie wydał go y

Isa: 6. Bernárd ś. zápátrzywſzy ſie ná Zbáwićielá v Izáiaſzá Proroká/ dwoiáko pokazánego/ raz w mękách okrutnych/ drugi w chwale do wypowiedzenia trudney: vrádźi *Ser-*

Isa: 53. *mone primo de verbis Isaiæ,* nie pierwey ćiſnąć ſie zá nim do chwały áż doznawſzy z nim vćierpienia: Intuere prius exaltatum in deserto serpentem, si videre desideras Deum in solio residentem: Ista te visio humiliet, at

2. ad Timoth: 2. illa exaltet humiliatum. Jákoż Apoſtolſkie nie moie ieſt zdánie/ iż ći ktorzy z Pánem vmieráią/ nie omylnie y w niebie żyć bedą. Fidelis sermo, si commortui sumus, & con-

Kto ćierpieć pomaga, ten y krolowáć. uiuemus; si sustinebimus, & conregnabimus. A że nie wyrodkiem od ſpoł ćierpiących z Chryſtuſem tá świątobliwa Heroiná byłá/ bo nie vtyſkowáłá z żoną Abrahámowo/ ráczey z Mágdáleną pod krzyżem Chryſtuſowym w

ćierpli-

ćierpliwośći trwáłá/ możem śię vpewniáć / iż z tymże żyie w chwale / y przyznáć iey / co niektorzy dyszkuruiąc o Jonaszu/ szczęśliwszymli był ná glebinie / niż w okręćie : konkludowáli : Felicior Ionas naufragio, quàm mari, quia illum mare reddidit cetho, cethus Deo; boby podobno zdeo wa będąc tey szczęśliwośći nie dostąpiłá. A nie báwiąc dłużey / bośćie śię w pierwszym Kazániu o tym násłucháli/ áni żegnánia stroiąc/ gdyż śię iuż odpráwiło ; konkluduie tákim nagrobkiem / iákiegom śię nád podobną doczytał : Vixit tanquā mortua, mortua est tanquā victura. Zyłá codźien prawie vmieráiąc/ vmárłá iákoby żyć záczynáiąc. Jesliby iednák dla śćisłych sądow Boskich ieszcze miedzy śmierćią y żywotem Quárántáne odpráwowáć miáłá/ dopomoż J. W. Pásterzu swey owieczce ápprekuiąc wiecznego odpoczynku : dopomożćie Kápłani y Zakonnicy/ osobliwie Bráćia moi / ktorzyśćie doznawáli dobroczynney łáski : dopomoż wszystká nabożna Audyencya/ serce y głos do Bogá podniozszy. Odpoczynek wieczny day duszy iey Boże / y świátłość twoia niechay iey swieći ná nieskończone wieki wiekow.

Szczęśliwszy Ionasz w glebinie, niż w okręćie.

Nagrobek nie pochlebny.

AMEN.